

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/59/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2321203422
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2321203422.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudkýň: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Dominika Horváthová, v spore žalobcov: 1. A. B. C., nar. XX.X.XXXX, adresa D., E. F. XXX/XX, 2. A. G. B., nar. XX.XX.XXXX, adresa C. - H. A., I. X/XX, obaja žalobcovia zastúpení advokátom Mgr. Milanom Sadloňom, so sídlom Senica, V. Paulínyho - Tótha 30, P.O.BOX 121, proti žalovanej: A. J., nar. XX.X.XXXX, adresa D., B. XXXX, prechodne K. L., L. XXX, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Schweitzerom, so sídlom Galanta, Šafárikova 1522/43, o nahradenie prejavu vôle, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Galanta vo výroku II. zo dňa 22. marca 2022, č.k. 8C/50/2021-108, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. potvrdzuje.

Žalobcom 1. a 2. priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvej inštancie výrokom I. konanie zastavil a výrokom II. uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcom náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 144, § 145 ods. 1, § 146 ods. 1 veta druhá, § 256 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zák. č. 160/2015 Z.z. - ďalej len CSP). Vecne súd dôvodil tým, že žalobcovia sa žalobou domáhali nahradenia prejavu vôle. Podaním doručeným súdu dňa 17.3.2022 žalobcovia cestou právneho zástupcu oznámili, že katastrálny odbor Okresného úradu Galanta záznamom vložil do katastra dohodu o odstúpení od darovacej zmluvy zo dňa 19.1.2022 (Z 457/22), teda odpadol dôvod žaloby. Ako dôkaz pripojili výpis z LV č. XXX vedenom na Okresnom úrade, katastrálny odbor pre obec a k.ú. D.. Zároveň uviedli, že dohodu o odstúpení museli uzavrieť dobrovoľne obe účastníčky darovacej zmluvy, teda aj žalovaná. Jej dodatočným konaním odpadol dôvod žaloby, avšak žaloba bola podaná dôvodne. Z uvedených dôvodov žiadajú súd, aby konanie zastavil. Vzhľadom na účinné späťvzatie žaloby zo strany žalobcov skôr, než sa začalo predbežné prejednanie sporu alebo pojednávanie, súd konanie zastavil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z § 256 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a žalobcom priznal náhradu trov konania vo výške 100 %, nakoľko k späťvzatiu žaloby došlo pre správanie žalovanej, pretože k odstúpeniu od darovacej zmluvy prišlo dňa 19.1.2022, teda až po podaní žaloby.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie, jeho výroku II. o nároku na náhradu trov konania, v zákonom určenej lehote podala odvolanie žalovaná z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. h) CSP a navrhla, aby odvolací súd priznal žalovanej náhradu trov konania vo výške 100%.

Odvolateľka poukázala na navrhovaný petit žalobcov v žalobe. Žalobcovia žiadali, aby súd záverom konania zaviazal žalovanú uzavrieť darovaciu zmluvu za tých istých podmienok, za akých medzi sebou uzatvorili M. N. ako daryňa a žalovaná ako obdarovaná, čiže žalobcovia žiadali splnenie povinnosti, resp. nahradenie prejavu vôle žalovanej uzatvoriť darovaciu zmluvu, s tými istými náležitosťami, aké boli uvedené v darovacej zmluve, ktorou podľa žalobcov daryňa porušila ich zákonné predkupné právo k predmetu daru vlastníckeho podielu k nehnuteľnosti. Žalobcovia sa nedomáhali určenia neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy medzi M. N. a žalovanou. Spätný zápis na M. N., ako pôvodnú spoluvlastníčku záznamom v katastri nehnuteľností na podklade Dohody o odstúpení od darovacej zmluvy zo dňa 19.1.2022 preto nezakladal dôvod pre žalobcov na späťvzatie ich žaloby. Žalovaná sa domnieva, že uvedený záznam, resp. spätný zápis vlastníckeho podielu M. N. na predmetnej nehnuteľnosti z titulu dohody o odstúpení od darovacej zmluvy nebránil žalobcom v tom, aby sa v tomto civilnom súdnom konaní ďalej úspešne domáhali svojich nárokov. Žalovaná zastáva názor, že odvolaním napadnutý výrok súdu prvej inštancie by bol právne správny v prípade, že by sa žalobcovia svojou žalobou domáhali určenia neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi M. N. ako daryňou a žalovanou ako obdarovanou. Záver súdu, v zmysle ktorého dôvod žaloby odpadol konaním žalovanej, nie je správny.

Žalobcovia vo vyjadrení k podanému odvolaniu navrhli, aby odvolací súd odvolanie žalovanej zamietol. Uviedli, že žaloba bola podaná z dôvodu porušenia predkupného práva uzavretím darovacej zmluvy bez predošlého splnenia zákonných podmienok. Žalobcovia mali dve zákonné možnosti, vybrali si žalobu na splnenie povinnosti. Odstúpením od zmluvy dohodou zo strany žalovanej samozrejme odpadol dôvod žaloby, lebo zanikol ex tunc samotný základ sporu - darovacia zmluva. Žalobcom nie je jasné, ako si predstavuje žalovaná pokračovanie v tomto konaní, keď právne predmet darovacej zmluvy v čase späťvzatia žaloby už nevlastnila, a teda ani nikdy nemohla byť súdom zaviazaná na plnenie podľa žaloby. Bez dodatočného konania žalovanej, reparujúcej protiprávny postup pred uzavretím darovacej zmluvy, by nepochybne žalobcovia dosiahli plný úspech vo veci, čoho si bola žalovaná vedomá, a preto uzavrela dohodu o odstúpení od darovacej zmluvy. Pretože žaloba bola pred odstúpením od darovacej zmluvy dôvodná, bola to žalovaná, ktorá svojim dodatočným konaním dala príčinu na zastavenie konania. Odôvodnenie tohto rozhodnutia je stručné a jasné, právne konformné s ustálenou judikatúrou.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom, stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 a § 357 písm. m) CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné, keďže napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je v časti výroku II. vecne správne, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie v zmysle § 387 ods. 1 CSP.

Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, predmetom tohto odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý žalobcom priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v plnom rozsahu (výrok II.).

Predmetom konania vedeného pred súdom prvej inštancie bolo nahradenie prejavu vôle žalovanej. Súd prvej inštancie konanie zastavil podľa § 145 ods. 1 CSP z dôvodu späťvzatia žaloby. Zároveň priznal podľa § 256 ods. 1 CSP žalobcom náhradu trov konania v plnom rozsahu. Odvolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie s poukazom na to, že žalobcovia sa nedomáhali určenia neplatnosti predmetnej darovacej zmluvy medzi ňou a M. N.. Spätný zápis vlastníckeho podielu M. N. na predmetnej nehnuteľnosti z titulu dohody o odstúpení od darovacej zmluvy tak nebránil žalobcom v tom, aby sa v tomto civilnom súdnom konaní ďalej domáhali svojich nárokov. Záver súdu, v zmysle ktorého dôvod žaloby odpadol konaním žalovanej, preto podľa žalobcov nie je správny.

Odvolačný súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v odvolaní napadnutej časti, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne a dostatočne presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného uznesenia. Odvolačný súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnia iba nasledovné:

Žalobcovia sa podanou žalobou domáhali nahradenie prejavu vôle žalovanej, ktorá uzavrela na strane obdarovanej darovaciu zmluvu, ktorej vklad bol povolený dňa 02.07.2021 pod V-1245/2021. Uzavretím predmetnej darovacej zmluvy so starou matkou žalobcov – M. N. na strane darykyne, došlo podľa žalobcov k porušeniu zákonného predkupného práva žalobcov ako spoluvlastníkov nehnuteľností, ktoré boli predmetom darovania podľa § 140 OZ. V priebehu konania pred súdom prvej inštancie došlo k obojstrannému prejavu vôle darykyne aj obdarovanej – žalovanej 1., a to odstúpeniu od darovacej zmluvy. Dňa 17.3.2022 katastrálny odbor Okresného úradu Galanta záznamom vložil do katastra dohodu o odstúpení od darovacej zmluvy zo dňa 19.1.2022 (Z 457/22) a ako vlastníčka spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnostiam bola zapísaná opäť darykyňa.

Podstatná časť odvolania je založená na tvrdení, že uvedený záznam, resp. spätný zápis vlastníckeho podielu M. N. na predmetnej nehnuteľnosti z titulu dohody o odstúpení od darovacej zmluvy nebránil žalobcom v tom, aby sa v tomto civilnom súdnom konaní ďalej domáhali svojich nárokov. Vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, odvolateľka okrem toho argumentovala tým, že odvolaním napadnutý výrok súdu prvej inštancie by bol právne správny v prípade, ak by sa žalobcovia svojou žalobou domáhali určenia neplatnosti darovacej zmluvy uzatvorenej medzi M. N. ako darykyňou a žalovanou ako obdarovanou. Odvolačný súd však po preskúmaní veci dospel k záveru, že žiadny z uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný.

V civilnom sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 ods. 1 CSP). V prejednávanej veci išlo o prípad, keď konanie neskončilo vydaním vecného rozhodnutia (najmä rozsudku vyhovujúceho žalobe, prípadne čiastočne vyhovujúceho, resp. žalobu zamietajúceho), ale došlo k jeho zastaveniu v dôsledku späťvzatia žaloby zo strany žalobcov.

Ustanovenie § 256 ods. 1 CSP pracuje so zavinením na zastavení konania výlučne z procesného hľadiska a zásadne toto zavinenie pričíta iniciátorovi konania, teda žalobcovi. Zavinenie na zastavení konania pre späťvzatie žaloby síce nemusí byť vždy pričítané žalobcovi, podmienkou je však jednak možnosť aspoň predbežného záveru o dôvodnosti žaloby a jednak také správanie osoby či viacerých osôb, voči ktorým požiadavka uplatnená žalobou smeruje, ktoré viedlo žalobcu k späťvzatiu žaloby. Termín „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, kde príčina má základ v správaní strany konania.

V uvedenom prípade je zrejmé, že k zastaveniu konania o žalobe žalobcov došlo pre správanie žalovanej, a zavinenie na zastavení konania treba preto pričítať žalovanej. Pri porušení predkupného práva podľa § 140 OZ má oprávnený spoluvlastník na výber tri možnosti: a) domáhať sa vyslovenia neplatnosti právneho úkonu, b) domáhať sa od nadobúdateľa spoluvlastníckeho podielu, aby mu spoluvlastnícky podiel ponúkol za rovnakých podmienok, ak tak nadobúdateľ neurobí dobrovoľne, domáhať sa nahradenie prejavu vôle nadobúdateľa súdom a c) ponechať si predkupné právo, ktoré bude pôsobiť voči novému nadobúdateľovi. Z pohľadu odvolacieho súdu je bezpredmetné, ktorú z troch možností si žalobcovia ako oprávnení spoluvlastníci zvolili. Pokiaľ prevádzajúci podielový spoluvlastník neponúkol prevádzaný spoluvlastnícky podiel spoluvlastníkom, ktorí sú oprávnení z predkupného práva, dochádza k vytvoreniu protiprávneho stavu porušením predkupného práva. Protiprávny stav je následok konania alebo udalosti, ktoré je v rozpore s platným a účinným právom. Nápravy uvedeného stavu

je potrebné sa dovolať jedným z troch vyššie uvedených spôsobov. Pokiaľ žalovaná počas konania pred súdom prvej inštancie pristúpila k uzavretiu dohody o odstúpení od darovacej zmluvy, následkom ktorej bol zápis do katastra nehnuteľností pôvodnej podielovej spoluvlastníčky, týmto úkonom došlo k odstráneniu protiprávneho stavu porušenia predkupného práva a súčasne k obnove pôvodného právneho stavu vlastníckych vzťahov k prevedeným nehnuteľnostiam. Bol preto správny záver súdu prvej inštancie, že žalovaná svojím správaním zadala dôvod na späťvzatie žaloby, čím zavinila zastavenie konania podľa § 256 ods. 1 CSP.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd posúdil odvolanie v celom rozsahu ako nedôvodné a uznesenie súdu prvej inštancie napadnutej časti výroku II., podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti, potvrdil.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešným žalobcom priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).